

II Tura Sympozjów problemowych: Sympozjum 22: 24.09.2009 16:30

Wokół tematyki sesji plenarnej IV „Dwie kultury: czy podziały mają jeszcze sens?”

Sympozjum 22: **W stronę systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce**

Moderator: **Franciszek Ziejka**

Prezentacja raportu: Jacek Purchla

Uczestnicy: Jerzy Jasieńko, Konrad Kucza-Kuczyński, Bogumiła Rouba, Andrzej Tomaszewski

Miejsce: Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Pytanie Dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej, prof. dr hab. Zdzisława Pietrzyka,
podczas dyskusji po sympozjum.

W wypowiedziach na temat ochrony dziedzictwa kulturowego zabrakło mi odniesienia do książki i zbiorów bibliotecznych, które powinny przecież trwać nie krócej niż kamienne budowle. Moje pytanie, stawiane myślę w imieniu wszystkich bibliotekarzy i archiwistów, jest następujące:

Czy system ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce – wymieniony w temacie tego sympozjum – będzie uwzględniał potrzeby takich depozytariuszy cennych zbiorów jak Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Główna Uniwersytetu Wrocławskiego czy Warszawskiego, biblioteki instytucji PAN, jednostki archiwalne różnego typu, czyli instytucje spoza sektora Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego? Jednocześnie jest sytuacja odwrotna – Biblioteka Narodowa ma wielkie trudności w pozyskaniu środków z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prowadzenie badań nad książką i czytelnictwem.

Dotychczasowe doświadczenia BJ są takie, że MKiDN nie zapewnia długofalowego finansowania prac z zakresu zabezpieczania zbiorów definiowanych jednoznacznie jako polskie dziedzictwo kultury. W tym także ich masowego zabezpieczania czy działań prewencyjnych.

Wystarczy przywołać losy instalacji do masowego odkwaszania, czyli Kliniki Papieru BJ: po 3 latach eksploatacji ze środków WPR „Kwaśny Papier” Uniwersytet musi zapewnić finansowanie kontynuowania tych prac w ramach własnej dotacji na działalność szkół wyższych, co jednak obniża poziom wykorzystania tych instalacji po zakończeniu programu;

albo zarzucony w 7 lat temu z powodu braku środków projekt zabezpieczenia libri picturati ze zbiorów BJ.

W ciągu najbliższych 10 lat dużym problemem będzie brak nowoczesnego magazynu składowego dla egzemplarzy archiwalnych Biblioteki Jagiellońskiej, podobnie zresztą jak i dla Biblioteki Narodowej.

Ochrona dziedzictwa narodowego nie jest zadaniem statutowym szkoły wyższej, a w naszym przypadku Uniwersytetu Jagiellońskiego, ale świadomość odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń sprawia, że bierzemy na siebie także to zadanie, mimo braku przejrzystego systemu finansowania ochrony zbiorów niezaprzeczalnie należących do polskiego dziedzictwa kulturowego.

Pierwszą jaskółką długo wyczekiwanych zmian w systemie finansowania ochrony i zabezpieczania polskiego dziedzictwa kulturowego jest docenienie wagi tworzenia Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej i umieszczenie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego projektu Biblioteki Jagiellońskiej na pierwszym miejscu projektów kluczowych XI priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktury i Środowiska w lipcu br.

Mimo tego muszę powtórzyć pytanie: Czy Polskę stać na brak program ochrony tak cennych kolekcji jak ta zgromadzona przez Uniwersytet Jagielloński. I to w sytuacji, kiedy Biblioteka Jagiellońska musi wypełniać nałożone na nią ustawowo zadania biblioteki narodowej?